

Tekst gwarowy — Jurgów, E. Rusnak 1

Autor: Halina Karaś

Tekst nagrała Halina Karaś i Izabela Stapor, przepisała Monika Kresa, weryfikacja zapisu i opracowanie — Halina Karaś.

{smoothgallery image=F4470.jpg&title=Emilia Rusnak&caption=Emilia Rusnak}Informatorka 1: Emilia Rusnak Emilia Rusnak, ur. w 1959 r. w Rzepiskach (sąsiedniej wsi spiskiej). Rodzice także pochodzili z Rzepisk, tam całe życie mieszkali i pracowali na roli. Emilia Rusnak jako trzyletnie dziecko zamieszkała w Jurgowie z przybranymi rodzicami (siostrą matki i jej mężem) i odtąd cały czas jest związana z Jurgowem. Ukończyła szkołę podstawową, w młodości wyjeżdżała z zespołem folklorystycznym do Jugosławii i Czechosłowacji, później sporadycznie do Stanów Zjednoczonych do dzieci i przybranych rodziców. Ponieważ nagrywano w sytuacji oficjalnej (nieznajome osoby), to w jej języku pojawiło się wiele elementów ogólnopolskich.

O sobie i swojej rodzinie

{vm}T441.mp3|L{/vm} Ze moja mama miała {tt}więcej, wąska wymowa samogłoski ę|wiynej{/tt} dzieci, a miała jednom tylko siostrę, co miała w Jurgowie. Oni nie mieli swoich dzieci, no i ja już była {tt}trzecia, uproszczenie grupy trz — wymowa jako cz, dawne a pochylone zrównało się z o|czecio{/tt} w domu z koleji, bo była siostra Marysia, Hela i jo była czecio. Już tata też nie za bardzo był zadowolony, bo nie było chłopca, bo zaś {tt}dziewczkę, tj. dziewczynka|dziewce{/tt}, a tu ciotka nie miała i bardzo chcieli mieć swoje dziecko i tom {tt}starszą, mazurzenie (tu: sz > s), rozłożona wymowa samogłosek nosowych w wygłosie —ą > -om|starsom{/tt} tu brali, to młodsom brali, ale nie ba.., czecio już mnie wzion, później do kościoła mnie ochrzcić, to swoje imię — Miłka, takie se, że może se będzie mu lepiej czymać. No i tak się okazało, że, zek tu {tt}żem tu została, tzw. aoryst zech tu została (a zech > zek w wyniku przejścia wygłosowego —ch > -k)|została{/tt} od czech roków siedzieć i {tt}tüm się wychowała (por.wyżej:aoryst): tuch się wychowała > tuk (przejścia wygłosowego —ch > -k) |tuk się wychowała{/tt} w Jurgowie, alem miała kontakt z mamom i z tatom i była jako informowano, że ino mieszkom u ciotki, no i tak tu gospodarzyła, tu byli bar... gospodarzni ludzie, mieli dużo gospodarstwa, pola ji tak ze. {tt}wydałam się, wydałam się > wydałak się|Wydałak się{/tt} w Jurgowie i miała czwórke dzieci, no to nie było szczęśliwe małżeństwo, no nie ze szczęśliwe, ino krótkie, bo mi mąż zmarł miał czydzieści dwa roki i zostałak z czwórkom dzieci i tego po ośmiu rokach jak się wydała jesce roz za kawalera i ni mom co narzekać, nie, nie, {tt}nie żałuję, typowa końcówka 1. os. lp. czasu terażniejszego -ym|nie żałujym{/tt} tego i chłop robi, mom jesce dwójke dzieci tyk małyk, co do czeciej klasy Hela chodzi i ten Andrzej do drugij, a tamci {tt}sićka ‘wszyscy’|sićka{/tt} som ułożoni, {tt}trzech, uproszczenie grupy trz > cz|czech{/tt} sum w Stanach, w Ameryce, nojstarso córka już jest dziewięć lat, młodsy syn osiem i nojmłodso córka z tyk z czwórka sześć, a syn mieszko tu na końcu Jurgowa. Wybudowali my z pierwszym chłopem w surowym stanie, także tam po roku, wraz z zonom też ma dwójke dzieci, także je babkom. {tt}strzela, uproszczenie grupy strz wymawianej jako szcz, dawne a pochylone zrównało się w wymowie z o|Szczylo{/tt} w piecu. No i tak że jakosik życie było, no, no trochę przesła roboty, bo nojmłodso miała śtery rocki, nojstarso była w komunii właśnie, jesce było jako ojcem w komunii była córka najstarso, no to był w maju, a w styczniu zmarł, no. A ta ciotka, co mnie wziena za swojum, to dziesięć miesięcy przede mnum owdowiała i tak że obie do roka owdowiały, no przecież sześćdziesiąt czysy roki ten wujek, chrzestny, chrzestnalek, ale jo go nazywała hej krzesnalkiem, a ciotke ciotkom tak że, że jag mnie wychowali, nigdy im nie godałam mamom, tato, ani ino że ten. No i ta ciotka teraz jest z tom najstarsom córkom w Ameryce, bo moja mama też później też tak się udało, że pojechała do Ameryki, wylosowali i ściągnęła tum siostrę i chciała iść, żeby pomóc jako mnie, no i już je tam czynacie rokók, a ja teraz z drugim chłopem dziesięć roków, także ona przedtym pojechała, pomagała mi i te dzieci z tum, mamom mojom tam sprowadzili, tam i tam jedna się {tt}wydała się ‘wyszła za mąż’|wydała{/tt}, gaodom po nasemu — wydała, no, wydała i ten i syn, a jesce córka jedna jest pannom, co ma dwadzieścia czy roki. No ji tak że, chłop robi teraz jako zawodowy kierowca w takiej firmie usługi, co kopium koparkami, ciężarówkom jezdzo, to podjezdzo i węgiel i olej, sićkie towary budowlane majom, rozwozi tam czynacie roków w te firmie, tak o że, no a syn jest na górze, to też bardzo tu mnie odwiedzo, przychodzi. Wnuki móm, najstarse ma {tt}pięć roków, tj. pięć lat; forma dopełniacza lmn. rokók powstała z roków [wymowa rokuf] jako przesadnie poprawna, tzw. hiperyzm (unikanie wymowy —ch > -f) |pięć rokók{/tt}, a młodso ma dwa latka teraz tak, o.